

Sura 2

Al-Baqara - Krava

Medina - 286 ajeta

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog! 1. Elif Lam Mim.*

2. Ova Knjiga, u koju nema nikakve sumnje, uputstvo je svima onima koji se budu Allaha bojali;

3. onima koji u nevidljivi svijet budu vjerovali i molitvu obavljali i udjeljivali dio od onoga što im Mi budemo davali;

4. i onima koji budu vjerovali u ono što se objavljuje tebi i u ono što je objavljeno prije tebe, i onima koji u onaj svijet budu čvrsto vjerovali.

5. Njima će Gospodar njihov na Pravi put ukazati i oni će ono što žele ostvariti.

6. Onima koji neće da vjeruju doista je svejedno - opominjao ih ti ili ne opominjao - oni neće vjerovati.

7. Allah je zapečatio srca njihova i uši njihove, a pred očima njihovim je koprena; njih čeka patnja golema.

8. Ima ljudi koji govore: "Vjerujemo u Allaha i u onaj svijet!" - a oni nisu vjernici.*

9. Oni nastoje prevariti Allaha i one koji vjeruju, a oni i ne znajući, samo sebe varaju.

10. Njihova srca su bolesna, a Allah njihovu bolest još povećava; njih čeka bolna patnja zato što lažu.

11. Kada im se kaže: "Ne remetite red na Zemlji!" - odgovaraju: "Mi samo red uspostavljamo!"

12. Zar?! A, uistinu, oni nered siju, ali ne opažaju.

13. Kad im se kaže: "Vjerujte kao što pravi ljudi vjeruju!" - oni odgovaraju: "Zar da vjerujemo u ono u što bezumni vjeruju?" - A, uistinu, oni su bezumni, ali ne znaju.

14. Kada susretnu one koji vjeruju, govore: "Vjerujemo!" - a čim ostanu nasamo sa šejtanima svojim, govore: "Mi smo s vama, mi se samo rugamo."

15. Allah njih izvrgava poruzi i podržava ih da u svome nevjerstvu lutaju.

16. Umjesto Pravim, oni su krenuli krivim putem; njihova trgovina im nije donijela nikakvu dobit, i oni ne znaju šta rade.

17. Slični su onima koji potpale vatru, i kad ona osvijetli njihovu okolicu, Allah im oduzme svjetlo i ostavi ih u mraku, i oni ništa ne vide!

18. Gluhi, nijemi i slijepi su, nikako da se osvijeste.

19. Ili, oni su nalik na one, koji za vrijeme silnog pljuska s neba, u punom mraku, usred grmljavine i munja, stavljaju zbog gromova prste u uši svoje bojeći se smrti - a nevjernici ne mogu umaći Allahu.

20. Munja samo što ih ne zaslijepi; kada god im ona bljesne, oni prođu, a čim utonu u mraku, stanu. A da Allah hoće, mogao bi im oduzeti i sluh i vid, jer Allah, zaista, sve može.

21. O ljudi, klanjajte se Gospodaru svome, koji je stvorio vas i one prije vas, da biste se kazne sačuvali;

22. koji vam je Zemlju učinio posteljom, a nebo zdanjem; koji s neba spušta kišu i čini da s njom rastu plodovi, hrana za vas. Zato ne činite svjesno druge Allahu ravnim!

23. A ako sumnjate u ono što objavljujemo robu Svome, načinite vi jednu suru sličnu objavljenim njemu, a pozovite i božanstva vaša, osim Allaha, ako istinu govorite.

24. Pa ako ne učinite, a nećete učiniti, onda se čuvajte vatre za nevjernike pripremljene, čije će gorivo biti ljudi i kamenje.

25. A one koji vjeruju i dobra djela čine obraduj džennetskim baščama kroz koje će rijeke teći; svaki put kada im se iz njih da kakav plod, oni će reći: "Ovo smo i prije jeli" - a biće im davani samo njima slični. U njima će čiste žene imati, i u njima će vječno boraviti.

26. Allah se ne ustručava da za primjer navede mušicu ili nešto sićušnije od nje; oni koji vjeruju - ta oni znaju da je to Istina od Gospodara njihova; a oni koji ne vjeruju - govore: "Šta to Allah hoće sa ovim primjerom?" Time On mnoge u zabludi ostavlja, a mnogima na Pravi put ukazuje; ali, u zabludi ostavlja samo velike grješnike,

27. koji krše već čvrsto prihvaćenu obavezu prema Allahu i prekidaju ono što je Allah naredio da se održava, i prave nered na Zemlji; oni će nastradati.

28. Kako možete da ne vjerujete u Allaha, vi koji ste bili ništa, pa vam je On život dao; On će, zatim, učiniti i da pomrete i poslije će vas oživiti, a onda ćete se Njemu vratiti.

29. On je za vas sve što postoji na Zemlji stvorio, zatim je Svoju volju prema nebu usmjerio i kao sedam nebesa ga uredio; On sve zna.

30. A kada Gospodar tvoj reče melekima: "Ja ću na Zemlji namjesnika postaviti!" - oni rekoše: "Zar će Ti namjesnik biti onaj koji će na njoj nered činiti i krv proljevati? A mi Tebe veličamo i hvalimo i, kako Tebi dolikuje, štujemo." On reče: "Ja znam ono što vi ne znate."

31. I pouči On Adema nazivima svih stvari, a onda ih predoči melekima i reče: "Kažite Mi nazive njihove, ako istinu govorite!"

32. "Hvaljen neka si" - rekoše oni - "mi znamo samo ono čemu si nas Ti poučio; Ti si

Sveznajući i Mudri."

33. "O Ademe," - reče On - "kaži im ti nazive njihove!" I kad im on kaza nazive njihove, Allah reče: "Zar vam nisam rekao da samo Ja znam tajne nebesa i Zemlje i da samo Ja znam ono što javno činite i ono što krijete!"

34. A kada rekosmo melekima: "Poklonite se Adamu!" - oni se pokloniše, ali Iblis ne htjede, on se uzoholi i posta nevjernik.

35. I Mi rekosmo: "O Ademe, živite, ti i žena tvoja, u Džennetu i jedite u njemu koliko god želite i odakle god hoćete, ali se ovom drvetu ne približujte pa da sami sebi nepravdu nanesete!"

36. I šejtan ih navede da zbog drveta posrnu i izvede ih iz onoga u čemu su bili. "Siđite!" - rekosmo Mi - "jedni drugima ćete neprijatelji biti, a na Zemlji ćete boraviti i do roka određenoga živjeti!"

37. I Adem primi neke riječi od Gospodara svoga, pa mu On oprost; On, doista, prima pokajanje, On je milostiv.

38. Mi rekosmo: "Silazite iz njega svi! Od Mene će vam uputstvo dolaziti, i oni koji uputstvo moje budu slijedili - ničega se neće bojati i ni za čim neće tugovati.

39. A onima koji ne budu vjerovali i knjige Naše budu poricali - biće stanovnici Džehennema; u njemu će vječno ostati."

40. O sinovi Israilovi, sjetite se blagodati Moje koju sam vam podario, i ispunite zavjet koji ste Mi dali - ispuniću i Ja svoj koji sam vama dao, i samo se Mene bojte!

41. Vjerujte u ono što objavljujem, čime se potvrđuje da je istinito ono što vi imate, i ne budite prvi koji u to neće vjerovati. I ne zamjenjujte riječi Moje za nešto što malo vrijedi, i samo se Mene bojte!

42. I istinu sa neistinom ne miješajte i istinu

svjesno ne tajite!

43. Molitvu obavljajte i zekat dajite i zajedno sa onima koji molitvu obavljaju i vi obavljajte!

44. Zar da od drugih tražite da dobra djela čine, a da pri tome sebe zaboravljate, vi koji Knjigu učite? Zar se opametiti nećete?

45. Pomozite sebi strpljenjem i molitvom, a to je, zaista, teško, osim poslušnima,

46. koji su uvjereni da će pred Gospodara svoga stati i da će se Njemu vratiti.

47. O sinovi Israilovi, sjetite se blagodati Moje koju sam vam podario i toga što sam vas nad ostalim ljudima bio uzdigao;

48. i bojte se Dana kada niko ni za koga neće moći ništa učiniti, kada se ničiji zagovor neće prihvatiti, kada se ni od koga otkup neće primiti i kada im niko neće u pomoć priteći;

49. i kada smo vas od faraonovih ljudi izbavili, koji su vas najgorim mukama mučili: mušku vam djecu klali a žensku u životu ostavljali; - a to vam je bilo veliko iskušenje od Gospodara vašeg -

50. i kada smo zbog vas more rastavili i vas izbavili, a faraonove ljude, na oči vaše, potopili;

51. i kada smo Musau četrdeset noći obećanje ispunjavali, vi ste, u njegovu odsustvu, sami sebi čineći nepravdu, tele obožavati počeli.

52. Zatim smo vam, i poslije toga, oprostili da biste zahvalni bili;

53. i kada smo Musau Knjigu, koja rastavlja istinu od neistine,* dali da biste Pravim putem išli;

54. i kada je Musa rekao narodu svome: "O narode moj, prihativši tele, vi ste samo sebi nepravdu učinili; zato se Stvoritelju svome pokajte i jedni druge poubijajte. To je bolje za vas kod Stvoritelja vašeg, On će vam oprostiti!

On prima pokajanje i On je milostiv";

55. i kada ste uglas rekli: "O Musa, mi ti nećemo vjerovati dok Allaha ne vidimo!" - munja vas je ošinula, vidjeli ste.

56. Zatim smo vas, poslije smrti vaše, oživili da biste zahvalni bili.

57. I Mi smo vam od oblaka hladovinu načinili i manu i prepelice vam slali: "Jedite lijepa jela kojima vas opskrbljujemo!" A oni Nama nisu naudili, sami sebi su nepravdu nanijeli;

58. i kada smo rekli: "Uđite u ovaj grad i jedite što god hoćete i koliko god hoćete, a na kapiju pognutih glava uđite, i recite: 'Oprosti' - oprostićemo vam grijehе vaše, a onima koji čine dobra djela daćemo i više!" -

59. onda su oni koji su bili nepravedni zamijenili drugom Riječ koja im je bila rečena i Mi smo na one koji su bili nepravedni s neba kaznu spustili zato što nisu poslušali;

60. i kada je Musa za narod svoj vodu molio, Mi smo rekli: "Udari štapom svojim po stijeni!" - i iz nje je dvanaest vrele provrelo, i svako bratstvo je vrelo iz kojeg će piti znalo. "Jedite i pijte Allahove darove, i ne činite zlo po Zemlji nered praveći!" -

61. i kada ste rekli: "O Musa, mi ne možemo više jednu te istu hranu jesti, zato zamoli, u naše ime, Gospodara svoga da nam podari od onoga što zemlja rađa: povrća, i krastavica, i pšenice, i leće, i luka crvenoga!" - on je rekao: "Zar želite da ono što je bolje zamijenite za ono što je gore? Idite u grad, imaćete ono što tražite!" I poniženje i bijeda na njih padoše i Allahovu srdžbu na sebe navukoše zato što u Allahove dokaze nisu vjerovali i što su ni krive ni dužne vjerovjesnike ubijali, zato što su neposlušni bili i što su sve granice zla prelazili.

62. One koji su vjerovali, pa i one koji su bili jevreji, kršćani i sabijci - one koji su u Allaha i u onaj svijet vjerovali i dobra djela činili - doista čeka nagrada od Gospodara njihova; ničega se

oni neće bojati i ni za čim neće tugovati! -

63. i kada smo od vas zavjet uzeli i brdo iznad vas podigli: "Svojski prihvatite ono što smo vam dali i neka vam je na umu ono što je u Knjizi, da biste se kazne sačuvali!" -

64. vi ste poslije toga odustali, i da nije bilo Allahove dobrote prema vama i milosti Njegove, uistinu biste stradali.

65. Vama je poznato ono što se dogodilo onima od vas koji su se o subotu ogriješili, kao i to da smo im mi rekli: "Budite majmuni prezreni!"

66. Savremenicima i pokoljenjima njihovim to smo učinili opomenom, a poukom onima koji se boje Allaha.

67. A kada je Musa rekao narodu svome: "Allah vam naređuje da zakoljete kravu", - oni upitaše: "Zbijaš li ti to s nama šalu?" - "Ne dao mi Allah da budem neznalica!" - reče on.

68. "Zamoli Gospodara svoga, u naše ime", - rekoše - "da nam objasni kojih godina ona treba biti." - "On kaže" - odgovori on - "da ta krava ne smije biti ni stara ni mlada, nego između toga, srednje dobi, pa izvršite to što se od vas traži!"

69. "Zamoli Gospodara svoga, u naše ime", - rekoše - "da nam objasni kakve boje treba biti." - "On poručuje" - odgovori on - "da ta krava treba biti jarkorumene boje, da se svidi onima koji je vide."

70. "Zamoli Gospodara svoga, u naše ime", - rekoše - "da nam objasni kakva još treba biti jer, nama krave izgledaju slične, a mi ćemo nju, ako Allah htjedne, sigurno pronaći."

71. "On poručuje" - reče on - "da ta krava ne smije biti istrošena oranjem zemlje i natapanjem usjeva; treba biti bez mahane i bez ikakva biljega." - "E sad si je opisao kako treba!" - rekoše, pa je zaklaše, i jedva to učiniše.

72. I kada ste jednog čovjeka ubili, pa se oko njega prepirati počeli - Allah je dao da iziđe na vidjelo ono što ste bili sakrili -

73. Mi smo rekli: "Udarite ga jednim njezinim dijelom!" - i eto tako Allah vraća mrtve u život i pruža vam dokaze Svoje da biste shvatili.*

74. Ali srca vaša su poslije toga postala tvrda, kao kamen su ili još tvrđa, a ima i kamenja iz kojeg rijeke izbijaju, a ima, zaista, kamenja koje puca i iz kojeg voda izlazi, a ima ga, doista, i koje se od straha pred Allahom ruši. - A Allah motri na ono što radite.

75. Zar se vi nadate da će vam se jevreji odazvati i vama za ljubav vjernici postati, a neki među njima su Allahove riječi slušali pa su ih, pošto su ih shvatili, svjesno izvrnuli.

76. Kad sretnu vjernike, oni govore: "Vjerujemo!", a čim se osame jedni s drugima, kažu: "Zar ćete im kazivati o onome što je Allah samo vama objavio, pa da im to bude dokaz protiv vas pred Gospodarom vašim? Zar se nećete opametiti?"

77. A zar oni ne znaju da Allah zna i ono što oni kriju i ono što pokazuju?

78. Neki od njih su neuki, oni ne znaju za Knjigu, nego samo za gatke, i oni se samo domišljaju.

79. A teško onima koji svojim rukama pišu Knjigu, a zatim govore: "Evo, ovo je od Allaha" - da bi za to korist neznatnu izvukli. I teško njima zbog onoga što ruke njihove pišu i teško njima što na taj način zarađuju!

80. Oni govore: "Vatra će nas doticati samo neko vrijeme." Reci: "Da li ste o tome dobili od Allaha obećanje - jer, Allah će sigurno ispuniti obećanje Svoje - ili na Allaha iznosite ono što ne znate?"

81. A nije tako! Oni koji budu zlo činili i grijesi njihovi ih budu sa svih strana stigili, oni će stanovnici Džehennema biti i u njemu će

vječno ostati.

82. A oni koji budu vjerovali i dobra djela činili - oni će stanovnici Dženneta biti i u njemu će vječno boraviti.

83. I kada smo od sinova Israilovih zavjet uzeli da ćete se jedino Allahu klanjati, i roditeljima, i bližnjima, i siročadi, i siromasima dobročinstvo činiti, a ljudima lijepe riječi govoriti i molitvu obavljati i zekat davati, vi ste se poslije, izuzev vas malo, izopačili i zavjet iznevjerili;

84. i kada smo od vas zavjet uzeli da krv jedni drugima nećete proljevati i da jedni druge iz zemlje vaše nećete izgoniti - vi priznajete da je tako i svjedoci ste -

85. vi ipak jedni druge ubijate, a pojedine od vas iz zavičaja njihova izgonite - pomažući jedan drugom protiv njih, čineći i grijeh i nasilje; a ako vam kao sužnji dođu, vi ih otkupljujete* - a zabranjeno vam je da ih izgonite. Kako to da u jedan dio Knjige vjerujete, a drugi odbacujete?! Onoga od vas koji čini tako stići će na ovome svijetu poniženje, a na Sudnjem danu biće stavljen na muke najteže. - A Allah motri na ono što radite.

86. To su oni koji su život na ovome svijetu pretpostavili onome na onom svijetu, zato im se patnja neće olakšati niti će im iko u pomoć priteći.

87. I Mi smo Musau Knjigu dali i poslije njega smo jednog za drugim poslanike slali, a Isau, sinu Merjeminu, očigledne dokaze dali i Džibrilom ga pomogli. I kad god vam je koji poslanik donio ono što nije godilo dušama vašim, vi ste se oholili, pa ste jedne u laž utjerivali, a druge ubijali.

88. Oni govore: "Naša su srca okorjela." A nije tako, nego je Allah njih prokleo zbog nevjerovanja njihova, i zato je vrlo malo njih koji vjeruju.

89. A kada im Knjiga* od Allaha dolazi, koja priznaje kao istinitu Knjigu* koju imaju oni - a

još ranije su pomoć protiv mnogobožaca molili - i kada im dolazi ono što im je poznato, oni u to neće da vjeruju, i neka zato stigne nevjernike Allahovo prokletstvo!

90. Jadno je to za što su se prodali: da ne vjeruju u ono što Allah objavljuje, samo iz zlobe što Allah, od dobrote Svoje, šalje Objavu onome kome On hoće od robova Svojih; i navukli su na sebe gnjev za gnjevom - a nevjernike čeka sramna patnja.

91. A kada im se kaže: "Vjerujte u ono što Allah objavljuje!" - oni odgovaraju: "Mi vjerujemo samo u ono što je nama objavljeno" - i neće da vjeruju u ono što se poslije objavljuje, a to je istina koja potvrđuje da je istinito ono što oni imaju. Reci: "Pa zašto ste još davno neke Allahove vjerovjesnike ubili, ako ste vjernici bili?"

92. I Musa vam je jasne dokaze bio donio, pa ste, ipak, u odsutnosti njegovoj sebi nepravdu nanoseći, tele prihvatili."*

93. I kada smo od vas vaš zavjet primili, i brdo iznad vas podigli: "Ozbiljno prihvatite ono što vam dajemo i budite poslušni!" - oni su odgovorili: "Čujemo, ali poslušati nećemo!" - srca njihova su, zbog nevjerovanja njihova, još bila nadojena teletom. Reci: "Ružno je to na što vas vjerovanje vaše navodi, ako ste uopće vjernici."

94. Reci: "Ako je u Allaha Džennet osiguran samo za vas, a ne i za ostali svijet, onda vi smrt zaželite, ako istinu govorite."

95. A neće je nikada zaželiti zbog onoga što čine! - A Allah dobro zna nevjernike.

96. I naći ćeš ih, sigurno, da više žude za životom od svih ostalih ljudi, čak i od mnogobožaca; svaki bi volio poživjeti hiljadu godina, mada ga to, i kada bi toliko živio, ne bi od patnje udaljilo! - A Allah dobro vidi ono što oni rade.

97. Reci: "Ko je neprijatelj Džibrilu? - a on,

Allahovom voljom, tebi stavlja na srce Kur'an - koji potvrđuje da su i prijašnje objave istinite - kao putokaz i radosnu vijest vjernicima."

98. Ko je neprijatelj Allahu i melekima Njegovim i poslanicima Njegovim i Džibrilu i Mikailu - pa Allah je, doista, neprijatelj onima koji neće da vjeruju.

99. A Mi tebi jasne dokaze objavljujemo i jedino nevjernici neće u njih da vjeruju.

100. Zar svaki put kada neku obavezu preuzmu - neki od njih je odbace jer većina njih ne vjeruje.

101. A kada im je poslanik od Allaha došao, potvrđujući da je istinito ono što već imaju, mnogi od onih kojima je Knjiga dana - za leđa svoja Allahovu Knjigu odbacuju, kao da ne znaju,

102. i povode se za onim što su šejtani o Sulejmanovoj vladavini kazivali. A Sulejman nije bio nevjernik* - šejtani su nevjernici: učili su ljude vradžbini i onome što je bilo nadahnuto dvojici meleka, Harutu i Marutu, u Babilonu. A njih dvojica nisu nikoga učili dok mu ne bi rekli: "Mi samo iskušavamo, i ti ne budi nevjernik!" I ljudi su od njih dvojice učili kako će muža od žene rastaviti, ali nisu mogli time nikome bez Allahove volje nauditi. Učili su ono što će im nauditi i od čega nikakve koristi neće imati iako su znali da onaj koji tom vještinom vlada neće nikakve sreće na onome svijetu imati. A doista je jadno ono za što su se prodali, kada bi samo znali!

103. A da oni vjeruju i boje se, nagrada od Allaha bi im bila bolja, kada bi samo znali!

104. O vjernici, ne služite se riječima: "Ra'ina, nego recite: "Unzurna" i slušajte! A nevjernike bolna patnja čeka.

105. Ne vole oni koji ne vjeruju, ni sljedbenici Knjige ni mnogobošci, da se vama od Gospodara vašeg bilo kakvo dobro objavi. A Allah milost Svoju daruje kome On hoće; Allah

je neizmjereno dobar.

106. Mi nijedan propis ne promijenimo, niti ga u zaborav potisnemo, a da bolji od njega ili sličan njemu ne donesemo. Zar ti ne znaš da Allah sve može?

107. Zar ti ne znaš da je samo Allahova vlast i na nebesima i na Zemlji i da vi osim Allaha ni zaštitnika, ni pomagača nemate?

108. Zar da tražite od svoga Poslanika kao što su prije tražili od Musaa? A, ko vjerovanju pretpostavi nevjerovanje, s Pravoga puta zalutao je!

109. Mnogi sljedbenici Knjige jedva bi dočekali da vas, pošto ste postali vjernici, vrate u nevjernike, iz lične zlobe svoje, iako im je Istina poznata; ali vi oprostite i preko toga pređite dok Allah Svoju odluku ne donese. - Allah, zaista, sve može.

110. I molitvu obavljate i zekat dajete, a za dobro koje za sebe pripremite naći ćete nagradu kod Allaha, jer Allah dobro vidi ono što radite.

111. Oni govore da će u Džennet ući samo jevreji, odnosno samo kršćani. - To su puste želje njihove! - Ti reci: "Dokaz svoj dajte ako je istina to što govorite!"

112. A nije tako! Onoga ko se bude Allahu pokoravao i uz to dobra djela činio, toga čeka nagrada kod Gospodara njegova, takvi se neće ničega bojati i ni za čim neće tugovati.

113. Jevreji govore: "Kršćani nisu na Pravome putu!" a kršćani vele: "Jevreji nisu na Pravome putu!" - a oni čitaju Knjigu. Tako, slično kao oni, govore i oni koji ne znaju. Allah će im na Sudnjem danu presuditi o onome u čemu se oni ne slažu.

114. Ima li većeg nasilnika od onoga koji brani da se u Allahovim hramovima ime Njegovo spominje i koji radi na tome da se oni poruše? Takvi bi trebali u njih samo sa strahom ulaziti.

Na ovome svijetu doživjeće sramotu, a na onom svijetu patnju veliku!

115. A Allahov je i istok i zapad; kuda god se okrenete, pa - tamo je Allahova strana. - Allah je, zaista, neizmjereno dobar i On sve zna.

116. Nevjernici govore: "Allah je uzeo sebi dijete." Hvaljen neka je On! Naprotiv, Njegovo je sve ono što je na nebesima i na Zemlji. Njemu se sve pokorava;

117. On je stvoritelj nebesa i Zemlje, i kada nešto odluči, za to samo rekne: "Budi!" - i ono bude.

118. A oni koji ne znaju govore: "Trebalo bi da Allah s nama razgovara ili da nam kakvo čudo dođe!"* Tako su, gotovo istim riječima, govorili i oni prije njih, srca su im slična! A Mi dokaze objašnjavamo ljudima koji čvrsto vjeruju.

119. Mi smo te poslali da istinu objaviš i da radosne vijesti i opomenu doneseš, i ti nećeš biti pitan za one koji su u Džehennemu.

120. Ni jevreji, ni kršćani neće biti tobom zadovoljni sve dok ne prihvatiš vjeru njihovu. Reci: "Allahov put je jedini Pravi put!" A ako bi se ti poveo sa željama njihovim, nakon Objave koja ti dolazi, od Allaha te niko ne bi mogao zaštititi niti odbraniti.

121. Neki od sljedbenika Knjige čitaju je onako kako je objavljena; oni u nju vjeruju. A nastradaće sigurno oni koji u nju ne vjeruju.*

122. O sinovi Israilovi, sjetite se milosti Moje koju sam vam darovao i toga što sam vas nad ostalim ljudima bio uzdigao.

123. I bojte se Dana kada niko ni za koga neće moći ništa učiniti, kada se ni od koga otkup neće primiti, kada nikome zagovor neće koristiti, i kada im niko neće moći pomoći!

124. A kada je Ibrahima Gospodar njegov s nekoliko zapovijedi u iskušenje stavio, pa ih on potpuno izvršio, Allah je rekao: "Učiniću da ti

budeš ljudima u vjeri uzor!" - "I neke moje potomke!" - zamoli on. - "Obećanje Moje neće obuhvatiti nevjernike" - kaza On.

125. I učinili smo Hram utočištem i sigurnim mjestom ljudima.* "Neka vam mjesto na kojem je stajao Ibrahim bude prostor iza koga ćete namaz obavljati!" - I Ibrahimu i Ismailu smo naredili: "Hram Moj očistite za one koji ga budu obilazili, koji budu tu boravili i koji budu molitvu obavljali."

126. A kada je Ibrahim zamolio: "Gosodaru moj, učini ovo mjesto sigurnim gradom, a snabdij plodovima stanovnike njegove, one koji budu vjerovali u Allaha i u onaj svijet!" - On je rekao: "Onome koji ne bude vjerovao daću da neko vrijeme uživa, a onda ću ga prisiliti da uđe u paklenu vatru, a grozno će ona prebivalište biti!"

127. I dok su Ibrahim i Ismail temelje Hrama podizali, oni su molili: "Gospodaru naš, primi od nas, jer Ti, uistinu, sve čuješ i sve znaš!"

128. Gospodaru naš, učini nas dvojicu Tebi odanim, i porod naš neka bude odan Tebi, i pokaži nam obrede naše i oprosti nam, jer Ti primaš pokajanje i samilostan si!

129. Gospodaru naš, pošalji im poslanika, jednog od njih, koji će im ajete Tvoje kazivati i Knjizi ih i mudrosti učiti i očistiti ih, jer Ti si, uistinu, silan i mudar!"

130. Vjeru Ibrahimovu izbjegava samo onaj koji ne drži do sebe. A Mi smo njega na ovome svijetu odabrali, i na onome će biti među dobrima.

131. Kada mu je Gospodar njegov rekao: "Budi poslušan!" - on je odgovorio: "Ja sam poslušan Gospodaru svjetova!"

132. I Ibrahim ostavi u amanet sinovima svojim a i Jakub: "Sinovi moji, Allah vam je odabrao pravu vjeru, i nipošto ne umirite drugačije nego kao muslimani!"

133. Vi niste bili prisutni kada je Jakubu smrtni čas došao i kada je sinove svoje upitao: "Kome ćete se, poslije mene, klanjati?" - "Klanjaćemo se" - odgovorili su - "Bogu tvome, Bogu tvojih predaka Ibrahima i Ismaila i Ishaka, Bogu jednome, i mi se Njemu pokoravamo!"

134. Taj narod je bio i nestao; njega čeka ono što je zaslužio, i vas će čekati ono što ćete zaslužiti, i vi nećete biti pitani za ono što su oni radili.

135. Oni govore: "Budite jevreji, odnosno kršćani, i bićete na pravome putu!" Ti reci: "Ne, mi smo vjere Ibrahimeve, koji je ispravno vjerovao; on nije nikoga Allahu ravnim smatrao."

136. Recite: "Mi vjerujemo u Allaha i u ono što se objavljuje nama, i u ono što je objavljeno Ibrahimu, i Ismailu, i Ishaku, i Jakubu, i unucima, i u ono što je dato Musau i Isau, i u ono što je dato vjerovjesnicima od Gospodara njihova; mi ne pravimo nikakve razlike među njima, i mi se samo Njemu pokoravamo."

137. Pa, ako budu vjerovali u ono u što vi vjerujete, na Pravome su putu; a ako glave okrenu, oni su onda samo inadžije i Allah će te sigurno od njih zaštititi, jer On sve čuje i sve zna.

138. "Allah je nas uputio, a zar ima ljepše upute od Allahove? Mi se samo Njemu klanjamo."

139. Reci: "Zar se s nama o Allahu raspravljate, kad je On i naš i vaš Gospodar? Nama - naša djela, a vama - vaša djela! A samo Mu mi iskreno ispovijedamo vjeru."

140. Kako govorite: "I Ibrahim, i Ismail, i Ishak, i Jakub, i unuci su bili jevreji, odnosno kršćani?" Reci: "Znate li bolje vi ili Allah? Zar je iko gori od onoga koji skriva istinu znajući da je od Allaha? - A Allah motri na ono što radite."

141. Taj narod je bio i nestao; njega čeka ono što je zaslužio, i vas će čekati ono što ćete

zaslužiti, i vi nećete biti pitani za ono što su oni radili.

142. Neki ljudi kratke pameti reći će: "Šta ih je odvratilo od Kible njihove prema kojoj su se okretali?" Reci: "Allahov je i istok i zapad; On ukazuje na Pravi put onome kome On hoće."

143. I tako smo od vas stvorili pravednu zajednicu da budete svjedoci protiv ostalih ljudi, i da poslanik bude protiv vas svjedok. I Mi smo promijenili Kiblu prema kojoj si se prije okretao samo zato da bismo ukazali na one koji će slijediti Poslanika i na one koji će se stopama svojim vratiti* - nekima je to bilo doista teško, ali ne i onima kojima je Allah ukazao na Pravi put. Allah neće dopustiti da propadnu molitve vaše.* - A Allah je prema ljudima zaista vrlo blag i milostiv.

144. Vidimo Mi kako sa žudnjom bacaš pogled prema nebu, i Mi ćemo sigurno učiniti da se okrećeš prema strani koju ti želiš: okreni zato lice svoje prema Časnome hramu!* I ma gdje bili, okrenite lica svoja na tu stranu. Oni kojima je data Knjiga* sigurno znaju da je to istina od Gospodara njihova - a Allah motri na ono što oni rade.

145. I kada bi ti onima kojima je data Knjiga sve dokaze donio, oni opet ne bi prihvatili tvoju Kiblu, a ni ti nećeš prihvatiti njihovu Kiblu, niti će iko od njih prihvatiti ičiju Kiblu. A ako bi se ti za njihovim željama poveo, kada ti je već došla Objava, tada bi ti sigurno nepravedan bio.

146. Oni kojima smo dali Knjigu znaju Poslanika kao što sinove svoje znaju, ali neki od njih doista svjesno istinu prikrivaju.

147. Istina od Gospodara tvoga dolazi, zato ne budi nikako od onih koji sumnjaju!

148. Svako se okreće prema svojoj Kibli, a vi se potrudite da druge, čineći dobra djela, pretečete! Ma gdje bili, Allah će vas sve sabrati - Allah, zaista, sve može.

149. I iz svakog mjesta u kome budeš, ti lice

svoje Časnom hramu okreni, istina doista od Gospodara tvoga dolazi - Allah motri na no što radite.

150. I iz svakoga mjesta u koje dođeš, ti lice svoje Svetom hramu okreni, i gdje god se nalazili, vi lica svoja prema toj strani okrenite, da vam ljudi ne bi imali šta prigovoriti, osim inadžija između njih - njih se ne bojte, Mene se bojte! - A da bih blagodat Svoju prema vama upotpunio i da biste na Pravome putu bili.

151. Mi smo vam jednog od vas kao Poslanika poslali, da vam riječi Naše kazuje i da vas očisti i da vas Knjizi i mudrosti pouči i da vas ono što niste znali nauči.

152. Sjećajte se vi Mene, i Ja ću se vas sjetiti, i zahvaljujte Mi, i na blagodatima Mojim nemojte neblagodarni biti!

153. O vjernici, tražite sebi pomoći u strpljivosti i obavljanju molitve! Allah je doista na strani strpljivih.

154. I ne recite za one koji su na Allahovu putu poginuli: "Mrtvi su!" Ne, oni su živi, ali vi to ne znate!

155. Mi ćemo vas dovoditi u iskušenje malo sa strahom i gladovanjem, i time što ćete gubiti imanja i živote, i ljetine. A ti obraduj izdržljive,

156. one koji, kada ih kakva nevolja zadesi, samo kažu: "Mi smo Allahovi i mi ćemo se Njemu vratiti!"

157. Njih čeka oprost od Gospodara njihova i milost; oni su na Pravome putu!

158. Safa i Merva* su Allahova časna mjesta, zato onaj koji Kabu hodočasti ili umru obavi ne čini nikakav prijestup ako krene oko njih. A onaj koji drage volje učini kakvo dobro djelo - pa, Allah je doista blagodaran i sve zna.

159. One koji budu tajili jasne dokaze, koje smo Mi objavili, i Pravi put, koji smo u Knjizi* ljudima označili, njih će Allah prokleti, a

prokleće ih i oni koji imaju pravo da proklinju;*

160. oprostiću samo onima koji se pokaju i poprave i to javno ispolje, a Ja primam pokajanje i Ja sam milostiv.

161. Oni koji ne vjeruju i koji kao nevjernici umru - zaslužuju, doista, prokletstvo Allahovo i meleka i svih ljudi,

162. u njemu će vječno ostati, a patnja njihova neće jenjavati, niti će im se odlagati.

163. A vaš Bog - jedan je Bog! Nema boga osim Njega, Milostivog, Samilosnog!

164. Stvaranje nebesa i Zemlje, smjena noći i dana, lađa koja morem plovi s korisnim tovarom za ljude, kiša koju Allah pušta s neba pa tako u život vraća zemlju nakon mrtvila njezina - po kojoj je rasijao svakojaka živa bića, promjena vjetrova, oblaci koji između neba i Zemlje lebde - doista su dokazi za one koji imaju pameti.

165. Ima ljudi koji su mjesto Allaha kumire prihvatili, vole ih kao što se Allah voli, ali pravi vjernici još više vole Allaha. A da znaju mnogobošci da će onda kada dožive patnju - svu moć samo Allah imati i da će Allah strahovito kažnjavati -

166. kada će se glavešine, za kojima su se drugi povodili, svojih sljedbenika odreći i kada će veze koje su ih vezale prekinute biti, i oni patnju doživjeti,

167. kada će sljedbenici njihovi uzviknuti: "Da nam je samo da se vratimo,* pa da se i mi njih odrekemo kao što su se oni nas odrekli!" Eto, tako će Allah njima djela njihova po njih kobnim pokazati i oni iz vatre neće izlaziti.

168. O ljudi, jedite od onoga što ima na Zemlji, ali samo ono što je dopušteno i što je prijatno, i ne slijedite šejtanove stope, jer vam je on neprijatelj očividni!

169. On vas navraća na grijeh i razvrat i na to

da o Allahu govorite ono što ne znate.

170. A kada im se rekne: "Slijedite Allahovu Objavu!" - oni odgovaraju: "Nećemo, slijedit ćemo ono na čemu smo zatekli pretke svoje." - Zar i onda kada im preci nisu ništa shvaćali i kada nisu na Pravome putu bili?!

171. Oni koji neće da vjeruju slični su stoci na koju se više, ali ona čuje samo zov i viku. Gluhi, nijemi i slijepi - oni ništa ne shvaćaju!

172. O vjernici, jedite ukusna djela koja smo vam podarili i budite Allahu zahvalni, ta vi se samo Njemu klanjate!

173. On vam jedino zabranjuje: strv i krv i svinjsko meso, i ono što je zaklano u nečije drugo ime, a ne u Allahovo. A onome ko bude primoran, ali ne iz želje, tek toliko da glad utoli, njemu grijeh nije. - Allah zaista prašta i milostiv je.

174. Oni koji taje ono što je Allah u Knjizi objavio i to zamjenjuju za nešto što malo vrijedi - oni u trbuhe svoje ne trpaju ništa drugo do ono što će ih u vatru dovesti; na Sudnjem danu Allah ih neće ni osloviti, niti ih očistiti - njih čeka patnja nesnosna.

175. Oni su umjesto Pravoga puta izabrali zabludu, a umjesto oprosta zaslužili patnju; - i koliko su oni samo neosjetljivi na vatru!

176. To je zato što je Allah objavio Knjigu, pravu istinu. A neslozi onih čija su mišljenja o Knjizi suprotna doista nema kraja.

177. Nije čestitost u tome da okrećete lica svoja prema istoku i zapadu; čestiti su oni koji vjeruju u Allaha i u onaj svijet, i u meleke, i u knjige, i u vjerovjesnike, i koji od imetka, iako im je drag, daju rođacima, i siročadi, i siromasima, i putnicima, i prosjacima, i za otkup iz ropstva, i koji molitvu obavljaju i zekat daju, i koji obavezu svoju, kada je preuzmu, ispunjavaju, naročito oni koji su izdržljivi u neimaštini, i u bolesti, i u boju ljutom. Oni su iskreni vjernici, i oni se Allaha boje i ružnih

postupaka klone.

178. O vjernici! Propisuje vam se odmazda za ubijene: slobodan - za slobodna, i rob - za roba, i žena - za ženu. A onaj kome rod ubijenog oprosti, neka oni velikodušno postupe, a neka im on dobročinstvom uzvрати.* To je olakšanje od Gospodara vašeg, i milost. A ko nasilje izvrši i poslije toga, njega bolna patnja čeka.

179. U odmazdi vam je - opstanak, o razumom obdareni, da biste se ubijanja okanili!

180. Kada neko od vas bude na samrti, ako ostavlja imetak, propisuje vam se, kao obaveza za one koji se Allaha boje, da pravedno učini oporuku roditeljima i bližnjima.

181. Onaj ko je izmijenjen, a zna kako glasi - pa grijeh za to pada na one koji je mijenjaju; a Allah, zaista, sve čuje i zna.

182. A onaj ko se plaši da je oporučilac nenamjerno zastranio ili namjerno zgriješio pa ih izmiri, nema mu grijeha. - Allah, zaista, prašta i samilostan je.

183. O vjernici! Propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste se grijeha klonili,

184. i to neznatan broj dana; a onome od vas koji bude bolestan ili na putu - isti broj drugih dana. Onima koji ga jedva podnose - otkup je da jednog siromaha nahrane. A ko drage volje da više, za njega je bolje. A bolje vam je, neka znate, da postite.

185. U mjesecu ramazanu počelo je objavljivanje Kur'ana, koji je putokaz ljudima i jasan dokaz Pravoga puta i razlikovanja dobra od zla. Ko od vas u tom mjesecu bude kod kuće, neka ga u postu provede, a ko se razboli ili se na putu zadesi, neka isti broj dana naposti - Allah želi da vam olakša, a ne da poteškoće imate - da određeni broj dana ispunite, i da Allaha veličate zato što vam je ukazao na Pravi put, i da zahvalni budete.

186. A kada te robovi Moji za Mene upitaju, Ja sam, sigurno, blizu: odazivam se molbi molitelja kad Me zamoli. Zato neka oni pozivu Mome udovolje i neka vjeruju u Mene, da bi bili na Pravome putu.

187. Dozvoljava vam se da se u noćima dok traje post sastajete sa svojim ženama;* one su odjeća vaša, a vi ste njihova odjeća. Allah zna da vam je bilo teško, pa je prihvatio pokajanje vaše i oprostio vam. Zato se sada sastajte sa njima u želji da dobijete ono što vam je Allah već odredio. Jedite i pijte sve dok ne budete mogli razlikovati bijelu nit od crne niti zore;* od tada postite sve do noći. Sa ženama ne smijete imati snošaja dok ste u i'tikafu u džamijama. To su Allahove granice, i ne približujte im se! Eto tako Allah objašnjava ljudima propise Svoje da bi se onoga što im je zabranjeno klonili.

188. Ne jedite imovinu jedan drugoga na nepošten način i ne parničite se zbog nje pred sudijama da biste na grješan način i svjesno dio tuđe imovine pojeli!

189. Pitaju te o mlađacima. Reci: "Oni su ljudima oznake o vremenu i za hadžiluk. Ne iskazuje se čestitost u tome da sa stražnje strane u kuće ulazite, nego je čestitost u tome da se Allaha bojite. U kuće na vrata njihova ulazite i Allaha se bojte da biste postigli ono što želite.*"

190. I borite se na Allahovom putu protiv onih koji se bore protiv vas, ali vi ne otpočinjite borbu! - Allah, doista, ne voli one koji zapodijevaju kavgu.

191. I napadajte takve gdje god ih sretnete i progonite ih odande odakle su oni vas prognali. A zlostavljanje je teže od ubijanja! I ne borite se protiv njih kod Časnoga hrama, dok vas oni tu ne napadnu. Ako vas napadnu, onda ih ubijajte! - neka takva bude kazna za nevjernike.

192. A ako se prođu - pa, Allah zaista prašta i samilostan je.

193. I borite se protiv njih sve dok

mnogoboštva ne nestane i dok se Allahova vjera slobodno ispovijedati ne mogu. Pa ako se okane, onda neprijateljstvo prestaje, jedino protiv nasilnika ostaje.

194. Sveti mjesec je za sveti mjesec, a i u svetinjama vrijedi odmazda: onima koji vas napadnu uzvratite istom mjerom i Allaha se bojte, i znajte da je Allah na strani onih koji se grijeha klone.

195. I imetak na Allahovom putu žrtvujte, i sami sebe u propast ne dovodite, i dobro činite - Allah, zaista, voli one koji dobra djela čine.

196. Hadž i umru radi Allaha izvršavajte! A ako budete spriječeni, onda kurbane koji vam se nađu pri ruci zakoljite, a glave svoje, dok kurbanu ne stignu do mjesta svoga, ne brijte. A onaj među vama koji se razboli ili ga glavobolja muči, neka se postom, ili milostinjom, ili kurbanom iskupi. Kada budete slobodni, obavite umru do hadždža i zakoljite kurban do koga možete lahko doći. A onaj ko ga ne nađe neka posti tri dana u danima hadždža, i sedam dana po povratku - to jest punih deset dana. To je za onoga koji nije iz Mekke. I bojte se Allaha i znajte da On teško kažnjava.

197. Hadž je u određenim mjesecima;* onom ko se obaveže da će u njima hadž obavljati nema snošaja sa ženama i nema ružnih riječi, i nema svađe u danima hadža. A za dobro koje učinite Allah zna. I onim, što vam je potrebno za put, snabdijte se. A najbolja opskrba je bogobojaznost. I Mene se bojte, o razumom obdareni!

198. Ne pripisuje vam se u grijeh ako od Gospodara svoga molite da vam pomogne da nešto steknete.* A kada pođete sa Arefata,* spominjite Allaha kod časnih mjesta;* spominjite Njega, jer vam je On ukazao na Pravi put, a prije toga ste bili u zabludi.

199. Zatim krenite odakle kreću ostali ljudi i tražite od Allaha oprosta, jer Allah, uistinu, prašta i samilostan je.

200. A kad završite obrede vaše. opet

spominjite Allaha, kao što spominjete pretke vaše, i još više Ga spominjite! Ima ljudi koji govore: "Daj Ti nama, Gospodaru naš, na ovome svijetu!" Takvi na onom svijetu neće imati ništa.

201. A ima i onih koji govore: "Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u ognju!"

202. Njih čeka nagrada koju su zaslužili! - A Allah brzo sviđa račune.

203. I spominjite Allaha u određenim danima.* A ni onome ko požuri i ostane samo dva dana nije grijeh; a neće se ogriješiti ni onaj koji se dulje zadrži, samo ako se grijeha kloni. I bojte se Allaha i znajte da ćete svi biti pred Njim sakupljeni.

204. Ima ljudi čije te riječi o životu na ovome svijetu oduševljavaju i koji se pozivaju na Allaha kao svjedoka za ono što je u srcima njihovim, a najljući su protivnici.

205. Čim se neki od njih dočepa položaja, nastoji napraviti na Zemlji nered, ništeći usjeve i stoku. - A Allah ne voli nered!

206. A kada mu se rekne: "Boj se Allaha!" - on onda iz inada griješi. Njemu je dosta Džehennem, a on je, doista, grozno boravište.

207. Ima ljudi koji se žrtvuju da bi Allaha umilostivili - a Allah je milostiv robovima Svojim.

208. O vjernici, živite svi u miru i ne idite stopama šejtanovim; on vam je, zaista, neprijatelj otvoreni.

209. A ako skrenete, nakon što su vam već došli jasni dokazi, onda znajte da je Allah silan i mudar.

210. Čekaju li oni da im Allahova kazna dođe iz vedra neba, i meleki, i da bude svemu kraj?! - A Allahu se sve vraća.

211. Upitaj sinove Israilove koliko smo im jasnih dokaza dali! A one koji preinačuju Allahove dokaze, kada su im već došli, Allah će zaista strahovito kazniti.

212. Nevjernicima se život na ovome svijetu čini lijepim i oni se rugaju onima koji vjeruju. A na Sudnjem danu biće iznad njih oni koji su se Allaha bojali i grijeha klonili. - A Allah daje u obilju onome kome On hoće, bez računa.

213. Svi ljudi su sačinjavali jednu zajednicu, i Allah je slao vjerovjesnike da donose radosne vijesti i opomene, i po njima je slao Knjigu, samu istinu, da se po njoj sudi ljudima u onome u čemu se ne bi oni slagali. A povod neslaganju bila je međusobna zavist, baš od onih kojima je data Knjiga, i to kada su im već bili došli jasni dokazi; i onda bi Allah, voljom Svojom, uputio vjernike da shvate pravu istinu o onome u čemu se nisu slagali. - A Allah ukazuje na Pravi put onome kome On hoće.

214. Zar vi mislite da ćete ući u Džennet, a još niste iskusili ono što su iskusili oni koji su prije vas bili i nestali? Njih su satirale neimaštine i bolest, i toliko su bili uznemiravani da bi i poslanik, i oni koji su s njim vjerovali - uzviknuli: "Kada će već jednom Allahova pomoć!?" Eto, Allahova pomoć je zaista blizu!

215. Pitaju te kome će udjeljivati. Reci: "Imetak koji udjeljujete neka pripadne roditeljima, i rođacima, i siročadi, i siromasima, i putnicima; a za dobro koje učinite Allah sigurno zna."

216. Propisuje vam se borba, mada vam nije po volji! - Ne volite nešto, a ono može biti dobro za vas; nešto volite, a ono ispadne zlo po vas. - Allah zna, a vi ne znate.

217. Pitaju te o svetom mjesecu, o ratovanju u njemu. Reci: "Ratovanje u njemu je veliki grijeh; ali je nevjerovanje u Allaha i odvrćanje od Njegova puta i časnihi mjesta i izgonjenje stanovnika njegovih iz njih još veći grijeh kod Allaha. A zlostavljanje je gore od ubijanja! Oni će se neprestano boriti protiv vas da vas odvrate od vjere vaše, ako budu mogli. A oni među vama koji od svoje vjere otpadnu i kao

nevjernici umru - njihova djela biće poništena i na ovome i na onome svijetu, i oni će stanovnici Džehennema biti, u njemu će vječno ostati.

218. Oni koji vjeruju i koji se isele i bore na Allahovom putu, oni se mogu nadati Allahovoj milosti. - A Allah prašta i samilostan je.

219. Pitaju te o vinu i kocki. Reci: "Oni donose veliku štetu, a i neku korist ljudima, samo je šteta od njih veća od koristi." I pitaju te koliko da udjeljuju. Reci: "Višak!" Eto, tako vam Allah objašnjava propise da biste razmislili

220. i o ovome i o onome svijetu. I pitaju te o siročadi. Reci: "Bolje je imanja njihova unaprijediti!" A ako budete s njima zajedno živjeli, pa oni su braća vaša, a Allah umije razlikovati pokvarenjaka od dobročinitelja. Da je Allah htio, mogao vam je propisati ono što vam je teško; On je, doista, silan i mudar.

221. Ne ženite se mnogoboškinjama dok ne postanu vjernice; uistinu je robinja - vjernica bolja od mnogoboškinje, makar vam se i sviđala. Ne udavajte vjernice za mnogobošce dok ne postanu vjernici; uistinu je rob-vjernik bolji od mnogobošca, makar vam se i dopadao. Oni zovu u Džehennem, a Allah, voljom Svojom, nudi Džennet i oprost, i objašnjava ljudima dokaze Svoje, da bi razmislili.

222. I pitaju te o mjesečnom pranju. Reci: "To je neprijatnost." Zato ne općite sa ženama za vrijeme mjesečnog pranja, i ne prilazite im dok se ne okupaju. A kada se okupaju, onda im prilazite onako kako vam je Allah naredio. - Allah zaista voli one koji se često kaju i voli one koji se mnogo čiste.

223. Žene vaše su njive vaše, i vi njivama vašim prilazite kako hoćete, a pripremite što i za duše svoje. I bojte se Allaha i znajte da ćete pred Njega stati. A ti obraduj prave vjernike!

224. I neka vam zakletva Allahom ne bude prepreka u ispravnom životu, na putu čestitosti i u nastojanju da pomirite ljude. - A Allah sve čuie i sve zna.

225. Allah vas neće kazniti ako se nenamjerno zakunete, ali će vas kazniti ako pod zakletvom nešto namjerno učinite. - A Allah prašta i blag je.

226. Onima koji se zakunu da se neće približavati ženama svojim, rok je samo četiri mjeseca;* i ako se vrate ženama - pa, Allah zaista prašta i milostiv je;

227. a ako odluče da se rastave - pa, Allah doista sve čuje i zna.

228. Raspuštenice neka čekaju tri mjesečna pranja;* i nije im dopušteno kriti ono što je Allah stvorio u maternicama njihovim, ako u Allaha i u onaj svijet vjeruju. Muževi njihovi imaju pravo da ih, dok one čekaju, vrate ako žele dobro djelo učiniti.* One imaju isto toliko prava koliko i dužnosti, prema zakonu - samo, muževi imaju prednost pred njima za jedan stepen. - A Allah je silan i mudar.

229. Puštanje može biti dvaput, pa ih ili velikodušno zadržati ili im na lijep način razvod dati.* A vama nije dopušteno uzimati bilo šta od onoga što ste im darovali, osim ako se njih dvoje plaše da Allahove propise neće izvršavati. A ako se bojite da njih dvoje Allahove propise neće izvršavati, onda im nije grehota da se ona otkupi. To su Allahovi propisi, pa ih ne narušavajte! A oni koji Allahove propise narušavaju, nepravedni su.

230. A ako je opet pusti,* onda mu se ne može vratiti što se neće za drugoga muža udati. Pa ako je ovaj pusti, onda njima dvoma nije grijeh da se jedno drugome vrate, ako misle da će Allahove propise izvršavati; to su Allahove odredbe, on ih objašnjava ljudima koji žele znati.

231. Kada pustite žene, onda ih, prije nego što ispune njima propisano vrijeme za čekanje, ili na lijep način zadržite ili ih velikodušno otpremite. I ne zadržavajte ih da biste im učinili nasilje; a onaj ko tako postupi - ogriješio se prema sebi. Ne igrajte se Allahovim propisima i neka vam je na umu blagodat koju vam Allah daje, i Knjiga, i mudrost koju vam objavljuje,

kojom vas savjetuje. Allaha se bojte i da Allah sve zna - na umu imajte!

232. A kada pustite žene i one ispune njima propisano vrijeme za čekanje, ne smetajte im da se ponovo udaju za svoje muževe, kada se slože da lijepo žive. Ovim se savjetuju oni među vama koji vjeruju u Allaha i u onaj svijet. To vam je bolje i ljepše. A Allah sve zna, a vi ne znate.

233. Majke neka doje djecu svoju pune dvije godine onima koji žele da dojenje potpuno bude. Otac djeteta ih je dužan prema svojoj mogućnosti hraniti i odijevati. Niko neka se ne zadužuje iznad mogućnosti svojih: majka ne smije trpiti štetu zbog djeteta svoga, a ni otac zbog svoga djeteta. I nasljednik je dužan sve to.* A ako njih dvoje na lijep način i sporazumno odluče dijete odbiti, to nije grijeh. A ako zaželite da djeci svojoj dojlje nađete - pa, nije grijeh kada od srca ono što ste naumili dadete. Allaha se bojte i znajte da Allah dobro vidi ono što radite.

234. Žene su dužne čekati četiri mjeseca i deset dana poslije smrti svojih muževa. I kada one ispune njima propisano vrijeme za čekanje, vi niste odgovorni za ono što one, po zakonu, sa sobom urade - a Allah dobro zna ono što vi radite.

235. I nije vam grehota ako tim ženama na znanje date da ćete ih vi zaprositi ili ako to u dušama svojim krijete. Allah zna da ćete o njima misliti, ali im potajno ništa ne obećavajte, samo pošteno govorite. I ne odlučujte se na brak prije nego što propisano vrijeme za čekanje ne isteče; i imajte na umu da Allah zna šta je u dušama vašim, pa ga se pričuvajte, i znajte da On prašta i da je blag.

236. Nije vaš grijeh ako žene pustite prije nego što u odnos s njima stupite, ili prije nego što im vjenčani dar odredite. I velikodušno ih darujte darom, zakonom propisanim: imućan prema svome stanju, a siromah prema svome; to je dužnost za one koji žele dobro djelo učiniti.

237. A ako ih pustite prije nego što ste u odnos

sa njima stupili, a već ste im vjenčani dar odredili, one će zadržati polovinu od onoga što ste odredili, osim ako se ne odreknu ili ako se ne odrekne onaj koji odlučuje o sklapanju braka; a ako se odreknete, to je bliže čestitosti. I ne zaboravite da jedni prema drugima velikodušni budete, ta Allah zaista vidi šta radite.

238. Redovno molitvu obavljajte, naročito onu krajem dana, i pred Allahom ponizno stojte.

239. Ako se budete nečega bojali, onda hodeći ili jašući. A kada budete sigurni, spominjite Allaha onako kako vas je On naučio onome što niste znali.

240. Oni među vama kojima se primiće smrt, a koji ostavljaju iza sebe žene - trebaju im oporukom unaprijed za godinu dana odrediti izdržavanje i da se one ne udaljuju iz kuće. A ako je same napuste, vi niste odgovorni za ono što one sa sobom, po zakonu, urade; - a Allah je silan i mudar.

241. Raspuštenicama pripada pristojna otpremnina, dužnost je da im to daju oni koji se Allaha boje!

242. Allah vam tako objašnjava propise svoje da biste razmislili.

243. Zar nisi čuo o onima koji su iz straha od smrti iz zemlje svoje pobjegli - a bijaše ih na hiljade. Allah im je rekao: "Pomrite!" - a poslije ih je oživio. Allah je, zaista, dobar prema ljudima, ali većina ljudi ne zahvaljuje.

244. I borite se na Allahovom putu i znajte da Allah sve čuje i sve zna.

245. Ko je taj koji će Allahu drage volje zajam dati, pa da mu ga On mnogostruko vrati? - A Allah uskraćuje i obilno daje, i Njemu ćete se povratiti.

246. Zar nisi čuo da su prvaci sinova Israilovih poslije Musaa svom vjerovjesniku rekli: "Postavi nam vladara da bismo se na Allahovu

putu borili!" - "Možda se vi nećete boriti, ako vam borba bude propisana?" - reče on. - "Zašto da se ne borimo na Allahovom putu" - rekoše - "mi koji smo iz zemlje naše prognani i od sinova naših odvojeni?" A kada im borba bi propisana, oni, osim malo njih, zatajiše. A Allah dobro zna one koji su sami prema sebi nepravedni.

247. "Allah vam je odredio Taluta za vladara" - reče im vjerovjesnik njihov. - "Odakle da nam još on bude vladar kada smo mi preči od njega da vladamo? Njemu ni veliko bogatstvo nije dato" - rekoše oni. - "Allah je njega da vlada vama izabrao" - reče on - "i velikim znanjem i snagom tjelesnom ga obdario, a Allah daje vlast kome On hoće. Allah je neizmjereno dobar i On zna sve."

248. "Znak njegove vlasti" - reče im vjerovjesnik njihov - "biće kovčeg koji će vam stići i koji će meleki nositi, u kome će biti smirenje za vas od Gospodara vašeg i ostatak onoga što su Musa i Harun ostavili.* To vam je, zaista, dokaz, ako ste vjernici!"

249. I kad Talut vojsku izvede reče: "Allah će vas staviti na iskušenje kraj jedne rijeke; onaj ko se napije iz nje - nije moj, a onaj ko se ne napije, jedino ako šakom zahvati, moj je." I oni se, osim malo njih, napiše iz nje. I kada je predoše, on i oni koji su s njim vjerovali - povikaše: "Mi danas ne možemo izići na kraj sa Džalutom i vojskom njegovom!" Ali oni koji su tvrdo vjerovali da će pred Allaha izići rekoše: "Koliko su puta malobrojne čete, Allahovom voljom, nadjačale mnogobrojne čete!" - A Allah je na strani izdržljivih.

250. I kad nastupiše prema Džalutu i vojsci njegovoj, oni zamoliše: "Gospodaru naš, nadahni nas izdržljivošću i učvrsti korake naše i pomozi nas protiv naroda koji ne vjeruje!"

251. I oni ih, Allahovom voljom, poraziše, i Davud ubi Džaluta, i Allah mu dade i vlast i vjerovjesništvo, i nauči ga onome čemu je On htio. A da Allah ne suzbija ljude jedne drugima, na Zemlji bi, doista, nered nastao - ali, Allah je dobar svim svjetovima.

252. To su Allahove pouke koje Mi tebi istinito kazujemo. A ti si, zaista, poslanik!

253. Neke od tih poslanika odlikovali smo više nego druge. S nekima od njih je Allah govorio, a neke je za više stepeni izdigao. A Isau, sinu Merjeminu, jasne smo dokaze dali i Džibrilom ga podržali. Da je Allah htio, ne bi se međusobno oni poslije njih ubijali, kad su im jasni dokazi već došli, ali oni su se razišli; neki od njih su vjerovali, a neki su poricali. A da je Allah htio, oni se ne bi međusobno ubijali, ali Allah radi ono što On želi.

254. O vjernici, udijelite dio od onoga čime vas Mi darujemo, prije nego što dođe Dan kada neće biti ni otkupa, ni prijateljstva, ni posredništva! - A nevjernici sami sebi čine nepravdu.

255. Allah je - nema boga osim Njega - Živi i Vječni! Ne obuzima Ga ni drijemež ni san! Njegovo je ono što je na nebesima i ono što je na Zemlji! Ko se može pred Njim zauzimati za nekoga bez dopuštenja Njegova?! On zna šta je bilo i prije njih i šta će biti poslije njih, a od onoga što On zna - drugi znaju samo onoliko koliko On želi. Moć Njegova obuhvaća i nebesa i Zemlju i Njemu ne dojadi održavanje njihovo; On je Svevišnji, Veličanstveni!

256. U vjeri nema prisiljavanja - Pravi put se jasno razlikuje od zablude! Onaj ko ne vjeruje u šejtana, a vjeruje u Allaha - drži se za najčvršću vezu, koja se neće prekinuti. - A Allah sve čuje i zna.

257. Allah je zaštitnik onih koji vjeruju i On ih izvodi iz tmina na svjetlo, a onima koji ne vjeruju - zaštitnici su šejtani i oni ih odvođe sa svjetla na tmine; oni će biti stanovnici Džehennema, oni će u njemu vječno ostati.

258. Zar nisi čuo za onoga koji se sa Ibrahimom o njegovu Gospodaru prepirao, onda kada mu je Allah carstvo dao? Kad Ibrahim reče: "Gospodar moj je Onaj koji život i smrt daje"- on odgovori: "Ja dajem život i smrt!"* - "Allah čini da Sunce izlazi sa istoka" - reče Ibrahim - "pa učini ti da grane sa zapada!"

I nevjernik se zbuni. - A Allah silnicima neće ukazati na Pravi put.

259. Ili za onoga koji je prolazeći pored jednog do temelja porušenog grada, povikao: "Kako će Allah oživiti ove što su pomrli?" I Allah učini te on umre i tako ostade stotinu godina, a onda ga oživi i zapita: "Koliko si ostao?" - "Dan ili dio dana" - odgovori. "Ne" - reče On - "ostao si stotinu godina. Pogledaj jelo svoje i piće svoje - nije se pokvarilo; a pogledaj i magarca svoga - da te učinim dokazom ljudima - a pogledaj i kosti - vidi kako ih sastavljamo, a onda ih mesom oblažemo." I kad njemu bi jasno, on povika: "Ja znam da Allah sve može!"

260. A kada Ibrahim reče: "Gospodaru moj, pokaži mi kako mrtve oživljuješ!" - On reče: "Zar ne vjeruješ?" - "Vjerujem" - odgovori on - "ali bih da mi se srce smiri." - "Uzmi četiri ptice" - reče On - "i isijeci ih, pa pojedine komade njihove stavi na razne brežuljke, zatim ih pozovi, brzo će ti doći. Znaj da je Allah silan i mudar."

261. Oni koji imanja svoja troše na Allahovom putu liče na onoga koji posije zrno iz kojeg nikne sedam klasova i u svakom klasu po stotinu zrna. - A Allah će onome kome hoće dati i više; Allah je neizmjereno dobar i sve zna.

262. One koji troše imetke svoje na Allahovu putu, a onda ono što potroše ne poprate prigovaranjem i uvredama, čeka nagrada u Gospodara njihova - ničega se oni neće bojati i ni za čim oni neće tugovati.

263. Lijepa riječ i izvinjenje vrjedniji su od milostinje koju prati vrijeđanje. - A Allah nije ni o kome ovisan i blag je.

264. O vjernici, ne kvarite svoju milostinju prigovaranjem i uvredama, kao što to čine oni koji troše imetak svoj da bi se ljudima pokazali, a ne vjeruju ni u Allaha ni u onaj svijet; oni su slični litici sa oskudnom zemljom kada se na nju sruči pljusak, pa je ogoli; oni neće dobiti nikakvu nagradu za ono što su uradili. - A onima koji neće da vjeruju Allah neće ukazati na Pravi put.

265. Oni koji troše imetke svoje u želji da steknu naklonost Allahovu i da im to postane navika - liče vrtu na visoravni na koji se izliva obilna kiša, pa daje dvostruk plod; ako ne bude kiše obilne, bude kiše rosulje. A Allah dobro vidi ono što vi radite.

266. Kome bi od vas bilo drago da posjeduje bašću punu palmi i vinove loze kroz koju teku rijeke i u kojoj ima svakojakih plodova, a da je ostario i da ima nekaku djecu, a da onda naiđe vatrena oluja preko nje i ona izgori? - Tako vam Allah objašnjava dokaze da biste razmislili.

267. O vjernici, udjeljujte od lijepih stvari koje stječete i od onoga što vam Mi iz zemlje dajemo, ne izdvajajte ono što ne vrijedi da biste to udijelili - kada ni vi sami ne biste to primili, osim zatvorenih očiju. I znajte da Allah nije ni o kome ovisan i da je hvale dostojan.

268. Šejtan vas plaši neimaštinom i navraća vas da budete škrti, a Allah vam obećava oprost i nagradu Svoju; Allah je neizmjereno dobar i zna sve,

269. On daruje znanje onome kome On hoće, a onaj kome je znanje darovano - darovan je blagom neizmjernim. A shvatiti mogu samo oni koji su razumom obdareni.

270. Za sve što potrošite i što zavjetujete - Allah, sigurno, za to zna! - A nevaljalima neće niko moći pomoći.

271. Lijepo je kada javno dajete milostinju, ali je za vas bolje da je dajete siromasima kad niko ne vidi, i On će preći preko nekih vaših hrđavih postupaka. - A Allah dobro zna ono što radite.

272. Ti nisi dužan da ih na Pravi put izvedeš, Allah izvodi na Pravi put onoga koga On hoće. Imetak koji udijelite drugima u vašu je korist, ono što udijelite drugima neka bude samo Allahu za ljubav - a ono što od imetka udijelite drugima nadoknadiće vam se potpuno, neće vam biti učinjeno krivo -

273. i to siromasima koji, zauzeti na Allahovom putu, nemaju vremena zarađivati pa onaj koji nije u to upućen misli da su, zbog skromnosti, imućni; poznaćeš ih po izgledu njihovu, oni proseći ne dodijavaju ljudima. - A ono što od imetka drugima date - Allah, sigurno, za to zna.

274. Oni koji udjeljuju imanja svoja i noću i danju, tajno i javno, dobiće nagradu od Gospodara svoga; i ničega se oni neće bojati i ni za čim oni neće tugovati.

275. Oni koji se kamatom bave dići će se kao što će se dići onaj koga je dodirom šejtan izbezumio, zato što su govorili: "Kamata je isto što i trgovina." A Allah je dozvolio trgovinu, a zabranio kamatu. Onome do koga dopre pouka Gospodara njegova - pa se okani, njegovo je ono što je prije stekao, njegov slučaj će Allah rješavati; a oni koji to opet učine - biće stanovnici Džehennema, u njemu će vječno ostati.

276. Allah uništava kamatu, a unaprjeđuje milosrđa. Allah ne voli nijednog nevjernika, grješnika.

277. One koje vjeruju i čine dobra djela i molitvu obavljaju i zekat daju čeka nagrada kod Gospodara njihova; i ničega se oni neće bojati i ni za čim oni neće tugovati.

278. O vjernici, bojte se Allaha i od ostatka kamate odustanite, ako ste pravi vjernici.

279. Ako ne učinite, eto vam onda, neka znate - rata od Allaha i Poslanika Njegova! A ako se pokajete, ostaće vam glavnice imetaka vaših, nećete nikoga oštetiti, niti ćete oštećeni biti.

280. A ako je u nevolji, onda pričekajte dok bude imao; a još vam je bolje, neka znate, da dug poklonite.

281. I bojte se Dana kada ćete se svi Allahu vratiti, kada će se svakome ono što je zaslužio isplatiti - nikome krivo neće učinjeno biti.

282. O vjernici, zapišite kada jedan od drugog

pozajmljujete do određenoga roka. I neka jedan pisar između vas to vjerno napiše i neka se pisar ne uzdržava da napiše, ta Allah ga je poučio; neka on piše, a dužnik neka mu u pero kazuje i neka se boji Allaha, Gospodara svoga, i neka ne umanju ništa od toga. A ako je dužnik rasipnik ili slab, ili ako nije u stanju u pero kazivati, onda neka kazuje njegov staratelj, i to vjerno. I navedite dva svjedoka, dva muškarca vaša, a ako nema dvojice muškaraca, onda jednog muškarca i dvije žene, koje prihvaćate kao svjedoke; ako jedna od njih dvije zaboravi, neka je druga podsjeti. Svjedoci se trebaju na svaki poziv odazivati. I neka vam ne bude mrsko da ga utanačite pismeno, bio mali ili veliki, s naznakom roka vraćanja. To vam je kod Allaha ispravnije i prilikom svjedočenja jače, i da ne sumnjate - bolje; ali, ako je riječ o robu koju iz ruke u ruku obrćete, onda nećete zgriješiti ako to ne zapišete. Navedite svjedoke i kada kupoprodajne ugovore zaključujete i neka ne bude oštećen ni pisar, ni svjedok. A ako to učinite, onda ste zgriješili. I bojte se Allaha - Allah vas uči, i Allah sve zna.

283. Ako ste na putu, a ne nađete pisara, onda uzmite zalog. A ako jedan kod drugog nešto pohranite, neka onaj opravda ukazano mu povjerenje i neka se boji Allaha, Gospodara svoga. I ne uskratite svjedočenje; ko ga uskrati, srce njegovo će biti grješno, a Allah dobro zna ono što radite.

284. Allahovo je sve što je na nebesima i što je na Zemlji! Pokazivali vi ono što je u dušama vašim ili to krili Allah će vas za to pitati; oprostiće onome kome On hoće, a kazniće onoga koga On hoće - Allah je kadar sve.

285. Poslanik vjeruje u ono što mu se objavljuje od Gospodara njegova, i vjernici - svaki vjeruje u Allaha, i meleke Njegove, i knjige Njegove, i poslanike Njegove: "Mi ne izdvajamo nijednog od poslanika Njegovih." I oni govore: "Čujemo i pokoravamo se; oprosti nam, Gospodaru naš; tebi ćemo se vratiti."

286. Allah nikoga ne opterećuje preko mogućnosti njegovih: u njegovu korist je dobro koje učini, a na njegovu štetu zlo koje uradi.

Gospodaru naš, ne kazni nas ako zaboravimo ili što nehotice učinimo! Gospodaru naš, ne tovari na nas breme kao što si ga tovario na one prije nas! Gospodaru naš, ne stavljaš nam

u dužnost ono što ne možemo podnijeti, pobriši grijehe naše i oprosti nam, i smiluj se na nas. Ti si Gospodar naš pa nam pomози protiv naroda koji ne vjeruje!